

Brocki, Zygmunt

Historia nauki na VII Międzynarodowym Kongresie Słowistów (Warszawa 21-27 sierpnia 1973)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/1, 199-200

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HISTORIA NAUKI NA VII MIĘDZYNARODOWYM KONGRESIE SLAWISTÓW
(Warszawa 21—27 sierpnia 1973)

Kongres odbywał się pod przewodnictwem prof. dra Witolda Doroszewskiego.

Na Kongresie tym ogłoszono ogółem około 900 referatów i komunikatów, w pięciu sekcjach: I *Językoznawstwo* (sześć podsekcji), II *Literaturoznawstwo* (osiem podsekcji), III *Problemy lingwistyczno-literaturoznawcze* (cztery podsekcje), IV *Folklorystyka* (trzy podsekcje) i V *Ogólnoslawistyczne problemy historyczne* (trzy podsekcje; ogólna liczba podsekcji 24). Zagadnienia poruszane w niektórych referatach i komunikatach leżały jednocześnie w zakresie historii nauki, całkowicie lub częściowo czy pośrednio.

W sekcji językoznawczej były dwa takie wystąpienia¹: P. Zwoliński wygłosił referat *Pionierzy komparystyki slawistycznej XVI wieku*, a U. Birgegård ze Szwecji dała komunikat *I. G. Sparwenfeld i jego leksykograficzskie raboty*: P. Zwoliński przedstawił prace slawistyczne Theodora Bibliandera (1504—1564), Jana Mączyńskiego (1520—1584), Konrada Gesnera (1516—1565) i Adama Bohoriča (1520—1584)², slawistka szwedzka zaś — prace leksykograficzne w zakresie języków słowiańskich szwedzkiego poligloty Johana Gabriela Sparwenfelda (1655—1727).

W sekcji literaturoznawczej do zakresu historii nauki zaliczyć trzeba tylko referat Z. Libery *Początki krytyki literackiej w Polsce* — o narodzinach krytyki literackiej i teorii literatury, które przypadają u nas na okres Oświecenia (rozwoj nauk w tym okresie przyczynił się do wzrostu świadomości teoretyczno-literackiej).

W sekcji *Folklorystyka* tematyka podsekcji 1 określona została następująco: Rola romantyzmu w badaniach nad folklorem słowiańskim. Wygłoszono tutaj 9 referatów i 5 komunikatów, z których z historią nauki ściślej związane były następujące: referat P. Dinekowa z Bułgarii *La science slave au XIX s. et les problèmes du folklore bulgare* oraz komunikaty: W. Bieńkowskiego *Wpływ romantyzmu w badaniach folkloru polskiego w Krakowie w latach 1835—1851*, F. Mětska z NRD (Budziszyn) *Wo zhubjonej zberce dolnjoserbskich piaznych pěsničkow Luboraskeho diakonusa Jana Boguchwala Lewy z časa wokolo 1800 (přinošk k problematicke zberanja serbskeje folkloru)*, G. Todorovskiego z Jugosławii *Petar Daničowik Draganow i negowoto prouczowanie na makedonskiot folklor* (Draganow był rosyjskim uczniem, pochodzenia bułgarskiego, końca XIX w.). Historii folklorystyki dotyczyły jeszcze dwa referaty, które wygłoszono na posiedzeniu plenarnym sekcji IV *Folklorystyka*, mianowicie: J. Burszty *Paralele i specyfika rozwoju etnografii i folklorystyki w krajach słowiańskich w okresie romantyzmu* oraz W. K. Bandarczyka i L. A. Małasz-Aksamitawej z ZSRR *Bełaruskaja etnografija i falklor u pracach slawianskich wuczonych epochi romantyzmu*, a także komunikat wygłoszony w podsekcji 3 (*Związki folkloru słowiańskiego i niesłowiańskiego*): N. R. Pribicia z USA *TALVJ-Pioneer in Comparative Studies of Slavonic Folklore in America* (pionierką tą jest Therese Albertine Louise von Jacob, działająca w pierwszej połowie XIX w.).

Sekcja ogólnoslawistycznych problemów historycznych, podsekcja 2 (*Společne, kulturalne i naukowe związki narodów słowiańskich w XVI—XIX wieku. Powstanie slawistyki naukowej*): Z ponad 30 referatów i komunikatów tej podsekcji wymienimy: J. Bardacha *Etapy rozwojowe słowianoznawstwa polskiego*,

¹ Tytuły referatów i komunikatów podane są tutaj w takim języku, w jakim dany referat czy komunikat był wygłaszany na posiedzeniach (językami Kongresu były wszystkie języki słowiańskie oraz język angielski, francuski i niemiecki; w sumie 14 języków).

² Por. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” R. 18: 1973 s. 179.

I. W. Czurninej z ZSRR *Obszczestwiennyje, naucznyje i kulturnyje swiazi awstryjskich stawjan i Rossii w 60-yje goda XIX w.*, E. Donnerta z NRD *K razwitiju niemieckiego slawjanowiedienija w rannije sriedniewiekowyje*, I. Konewa z Bułgarii *Wyprosi na byłgarskata wyzroždenska literatura w ruskata slawistika do 60 godnini na XIX w.*, I. N. Mielnikowej, P. Kaleniczenki, P. S. Sochana i I. M. Kulnicza z ZSRR *Hromads'ki naukowi i kulturni zwjazky Ukrainy z zarubieźnymi słowjans'kymy krainamy w XIX — pocz. XX st.*, G. N. Moisiejewej z ZSRR *Litieraturno-obszczestwiennyje i naucznyje swiazi Rossii i Polski konca XVII — sieriediny XVIII ww.*, I. Mokutera z Węgier *Charakter russo-sierbskich kulturnych, litieraturnych i naucznych swiaziej w XVIII wiekie*, H. Pohrta z NRD *Die nationale Wiedergeburt bei den slawischen Völkern und ihrer Bedeutung für die Entfaltung der Slawistik in Deutschland 1800—1850*, R. Poplazorowa z Jugosławii *Makedonsko-czeszki i makedonsko-stowaczki kulturni i nauczni wrski wo XIX wek*, A. I. Rogowa z ZSRR *Rossija w polskich istoriczeskich i geografi-czeskich opisanijach XVII w.*, J. Tibenskego z Czechosłowacji *Počiatky slavistickej vedy na Slovensku (16.—18.stor.)* i S. A. Tokariewa z ZSRR *Naczalnyj period etnograficzeskogo slawianowiedienija*³.

Zygmunt Brockt

EKSPOZYCJA MUZEALNA HISTORII MEDYCyny

W szpitalu wolskim w Warszawie, przy ul. Kasprzaka 7, w suterrenach pawilonu III, na dużych oszklonych drzwiach umieszczono tablicę z napisem: Muzeum i Archiwum Ftyzjatrii Polskiej. Jest to niepodzielne królestwo prof. Zbigniewa Garnuszewskiego, ordynatora Oddziału Chorób Płucnych, który będąc niedawno przeniesiony służbowo do Warszawy, zabrał ze sobą również zbiory, gromadzone od prawie dwudziestu lat. Muzeum powstało bowiem w 1962 r. w Szczecinie przy Zakładzie Historii Medycyny Akademii Medycznej. Większość eksponatów stanowią pamiątki uzyskane od rodzin nieżyjących już, wybitnych ftyzjatrów, od szpitali i sanatoriów, od lekarzy-społeczników — zaangażowanych w walce z gruźlicą, a nawet od chorych-pacjentów i ludzi okresowo interesujących się zagadnieniami związanymi z chorobami płuc. Eksponaty muzealne są bardzo różnorodne, choć zdecydowaną przewagę mają materiały ilustracyjne (portrety, zdjęcia grupowe, fotografie sanatoriów, szpitali) i druki. Okazały się zaprezentowane dyplomy lekarskie z różnych ośrodków akademickich i z różnych epok historycznych oraz legitymacje, dawne świadectwa, oznaczenia, pisma gratulacyjne, nagrody itp. Oprócz dawnych aparatów odmowych polskiej konstrukcji (Drobrowolskiego, Łąbedzińskiego), mikroskopów, stetoskopów, ergometru, są również termofory metalowe z końca XIX w., zestawy do przepalania zrostów opłucnej, zestawy igieł do wytworzenia odmy wewnętrznpłucnej, dawne strzykawki (m.in. pomysłu J. Zawadzkiego, założyciela Pogotowia Ratunkowego w Warszawie) oraz przyrząd do cięcia ziół z połowy XIX w. Wśród zbiorów są też pamiątki osobiste po zasłużonych lekarzach, którzy brali udział i zginęli w Powstaniu Warszawskim lub na posterunku pełniąc służbę w szpitalach, a także pamiątki po lekarzach walczących poza granicami kraju. Dla eksponatów związanych z okupacją hitlerowską i Po-

³ Zob. też: VII Międzynarodowy Kongres Sławistów. Warszawa, 21—27 VIII 1973. *Streszczenia referatów i komunikatów*. Warszawa 1973 Państwowe Wydawnictwo Naukowe (księga wydana pod auspicjami Międzynarodowego Komitetu Sławistów, Polskiej Akademii Nauk i Polskiego Komitetu Sławistów). Niemal każde streszczenie opublikowane jest tu w języku innym niż ten, w którym wygłaszany był dany referat czy komunikat.